आदिकर्तेत्यनेनतत्पूर्वकंकर्त्रंतरमपिसूचितं तद्दर्शयितुंगुणावतारद्वाराचराचरसृष्ट्यादिकर्तृत्वमाह आदाविति यस्येत्यनुषंगः यस्यरजसाअस्यजगतःसर्गेकार्येशतधृतिर्ब्रह्माभूत् स्थितौचविष्णुर्यस्यसत्वेनेतिशेषः क्रतुपतिस्तत्फलदाताद्विजातीनांतद्धर्माणांचसेतुः पालकइत्यर्थः यस्यतमसाअस्याप्यययारुद्रोऽभूत् इत्येतैर्ब्रह्मादिभिर्निमित्तभूतैः प्रजासुउद्भवादयोयतोभवंति सआद्यःपुरुषइत्यन्वयः ॥५॥ नरनारायणावतारमाह धर्मस्यभार्यायांदक्षदुहितरिमूर्तिसंज्ञायां नारायणोनरइतिमूर्तिद्वयेनाजनिष्टजातः तच्चरितमाह नैष्कर्म्यमात्मस्वरूपंलक्ष्यतेयेन तत्कर्मकर्मनिर्हाररूपंवा उवाचनारदादिभ्यः स्वयंचचारचयोऽद्यापिकर्माचरन्नास्ते ऋषिवर्यैर्निषेवितौअंघ्रीयस्यसः॥६॥ भगवदवतारत्वद्योतकंपरमोपशमंदर्शयितुमितिहासमाह इंद्रइतिदशभिः धामस्थानं तपसागृहीतुमिच्छतीतिविशंक्यतपोनाशायकामंसपरिवारंप्रेषयामास सकामः बदरीभिरुपाख्यायतेयः तंतस्याश्रम

आदावभूच्छतधृतीरजसाऽस्यसर्गेविष्णुःस्थितौक्रतुपतिर्द्विजधर्मसेतुः ॥ रुद्रोऽप्ययायतमसापुरुषःस आद्यइत्युद्भवस्थितिलयाःसततंप्रजासु ॥ ५ ॥ धर्मस्यदक्षदुहितर्यजनिष्टमूर्त्यांनारायणोनरऋषिप्रवरः प्रशांतः॥ नैष्कर्म्यलक्षणमुवाचचचारकर्मयोऽद्यापिचास्तऋषिवर्यनिषेवितांघ्रिः ॥ ६॥ इंद्रोविशंक्यमम धामजिघृक्षतीतिकामंन्ययुंक्तसगणंसबदर्युपाख्यम् ॥ गत्वाऽप्सरोगणवसंतसुमंदवातैःस्त्रीप्रेक्षणेषुभिरविध्यदतन्महिज्ञः ॥ ७ ॥ विज्ञायशक्रकृतमक्रममादिदेवःप्राहप्रहस्यगतविस्मयएजमानान् ॥ माभैष्टभोमदनमारुतदेववध्वोगृण्हीतनोबलिमशून्यमिमंकुरुध्वम् ॥ ८॥ इत्थंब्रुवत्यभयदेनरदेवदेवाःसव्रीडनम्रशिरसःसघृणंतमूचुः॥ नैतद्विभोत्वयिपरेऽविकृतेविचित्रंस्वारामधीरनिकरानतपादपद्मे॥ ९॥

मप्सरोगणादिभिःसहगत्वा स्त्रीणांप्रेक्षणान्येवइषवोबाणास्तैः नतस्यमहिमहिमानंजानातीत्यतन्महिज्ञः ॥ ७ ॥ अक्रममपराधम् अहोअहंधीरइतिविस्मयोगर्वः तद्रहितःएजमानान् शापभियाकंपमानान् भोविभोसमर्थ हेदेववध्वः माभैष्ट बलिमातिथ्यम् तान्प्रार्थयते इममस्माकमाश्रमं आतिथ्याभावेशून्यप्रायःस्यादित्यर्थः ॥ ८ ॥ हेनरदेव अभयदेश्रीनारायणेइत्थंब्रुवतिसति देवाःकामादयः सव्रीडानिनम्राणिशिरांसियेषांते लज्जाभरेणैवावनतशिरसइत्यर्थः सघृणंयथाभवतितथाकृपांजनयंतइत्यर्थः कृपायुक्तंतमितिवा मायातःपरेअतोऽविकृते स्वारामाश्चतेधीराश्चतेषांनिकरैरानतंपादपद्मंयस्यतस्मिन् त्वयिएतत् अक्षोभानुकंपादिनविचित्रम् ॥ ९ ॥